

امریکایی‌ها از یکسو
ابزارهای مورد نیاز
برای جنگ ترکیبی
خود را تضعیف شده‌تر
می‌بینند و از دیگر
سوی ایران با استفاده
درست از ابزارهای
قدرتی مثل رونمایی
از موشک‌های پیشرفته
و ادامه غنی‌سازی
۶۰ درصدی توانسته
فشارهای متقابل را به
طرف دیگر
وارد کند

طبیعی است در این
بین امریکایی‌ها در پی
آن هستند که جمهوری
اسلامی ایران نه از توافق و
نه از توافق موقت به هیچ
عنوان انتفاع اقتصادی
واقعی و پایدار نبرد و تنها
بخش کوچکی از تحریم‌ها
روی کاغذ لغو شود. لذا
دو طرف هم‌اکنون در
هماوردی مذاکره‌ای و در
تقابل استفاده از ابزارهای
قدرت خود علیه همدیگر
به سر می‌برند

آنچه امریکایی‌ها
برای توافق موقت
در سر داشتند، این
بود که با گرفتن
حق غنی‌سازی ۶۰
درصد از ایران، به
هدف مورد نظرشان
دست پیدا کنند
اما، در مقابل حاضر
نیستند امتیاز قابل
توجهی برای رفع
تحریم‌ها به ایران
بدهند

پیشرفته‌های پرسونیک طی هفته‌های گذشته و همچنین مجموعه‌ای از اقداماتی که از سوی ایران در حوزه دیپلماتیک انجام شد، از جمله برقراری همکاری‌های خاص با آژانس و خنثی‌سازی اقدامات آتی امریکا در شورای حکام، ایران دست بالا را در مذاکرات نسبت به امریکا دارد. از سوی دیگر با عادی‌سازی روابط با عربستان چندین کشور عربی خواستار تقویت و ارتقای روابط با جمهوری اسلامی در همه زمینه‌ها شده‌اند.

مضاف بر اینکه انتخاب ایران به عضویت کمیته پیشگیری از جرم سازمان ملل و انتخاب بلافاصله جمهوری اسلامی به ریاست مجمع اجتماعی شورای حقوق بشر سازمان ملل و سفر مقامات ارشد منطقه‌ای به ایران در طول ماه‌های گذشته توانسته است نه تنها آسیب وارده به سیاست خارجه در طول اتفاقات پاییز را ترمیم کند، بلکه توانسته جایگاه سیاست خارجه جمهوری اسلامی در منطقه و جهان را ارتقا هم ببخشد.

در چنین شرایطی چه ارزیابی می‌توان از آینده مذاکرات داشت؟

رئیس‌جمهور و وزیر خارجه امریکا بارها به صورت شفاف گفته‌اند و می‌گویند که دیگر نمی‌خواهیم مذاکره کنیم. اکنون ما در یک جنگ اراده با طرف امریکایی و غربی به سر می‌بریم؛ جنگی که در آن دو تا سه امتیاز بسیار حساس و حیاتی باقی مانده است که هر طرفی این امتیازات را بگیرد در حقیقت پیروز میدان مذاکرات و توافق خواهد بود.

واقعیت این است که هیچ‌کدام از دو طرف راضی به عقب‌نشینی نیستند. از یک سو، طرف ایرانی جایی برای عقب‌نشینی ندارد.

چرا که در صورت نگرفتن امتیازات مورد نظر خود، در این توافق، باخت نصیبش خواهد شد و عایدی اقتصادی پایداری برای ما در بر نخواهد داشت و از سوی دیگر، امریکایی‌ها در دو نوبت بهار و پاییز جنگ ترکیبی به راه انداختند تا جمهوری اسلامی را وادار به عقب‌نشینی کنند. از آنجایی که در این دو نوبت نتیجه مورد نظر خودشان را دریافت نکرده‌اند، حالا باید یک بار دیگر به مواضع خود رجوع کنند. اگر در طول سال‌های گذشته از این مذاکرات درس گرفته باشند، باید مواضع دیپلماتیک خود را تغییر دهند تا بشود به سمت جلو حرکت کرد. واقعیت این است که هیچ‌کدام از دو طرف راضی به عقب‌نشینی نیستند.

ایران در طول سال‌های گذشته بارها اعلام کرده که حاضر است جدای از برجام این اقدام صورت بگیرد و این طرف امریکایی است که از تن دادن به آن خودداری کرده است.

پس بحث توافق موقت از همان زمان مطرح بود؟

پیشنهادها از همان زمان وجود داشت. آنچه که طرف امریکایی می‌خواست و همچنان هم می‌خواهد گرفتن مهم‌ترین ابزارهای چانه‌زنی در مذاکرات است. مابه‌ازای آن هم قصد داشت کمترین میزان از امتیازات را به ایران بدهد. بنابراین پروژه توافق موقت بارها از سوی کشورمان رد شد، اما در شهریور گذشته و بعد از اینکه آخرین دور مذاکرات برای احیای برجام برگزار شد و طرف امریکایی همچنان اصرار به حفظ این بخش از تحریم‌ها و همین‌طور باقی گذاشتن پرونده‌های آژانس داشت، به یک جنگ ترکیبی با ایران روی آورد تا کشورمان را از مواضع خود عقب بنشانند.

بعد از اینکه در اوایل زمستان ۱۴۰۱ دور دوم جنگ ترکیبی امریکا در اجرا شکست خورد آنها بار دیگر زرمه‌هایی درباره توافق موقت با همان شرایط قبلی را مطرح کردند. این بار البته ایران با اقدامات متعدد دیپلماتیکی که در سطح منطقه و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی انجام داد با پیشدستی توانست ابزار فشار شورای حکام را از دست طرف امریکایی دریاورد. حالا امریکایی‌ها از یکسو ابزارهای مورد نیاز برای جنگ ترکیبی خود را تضعیف شده‌تر می‌بینند و از دیگر سوی ایران با استفاده درست از ابزارهای قدرتی مثل رونمایی از موشک‌های پیشرفته و ادامه غنی‌سازی ۶۰ درصدی توانسته فشارهای متقابل را به طرف دیگر وارد کند و این نبرد را به یک تقابل متوازن و دوسویه بکشاند. طبیعی است در این بین امریکایی‌ها در پی آن هستند که جمهوری اسلامی ایران نه از توافق و نه از توافق موقت به هیچ عنوان انتفاع اقتصادی واقعی و پایدار نبرد و تنها بخش کوچکی از تحریم‌ها روی کاغذ لغو شود. لذا دو طرف هم‌اکنون در هماوردی مذاکره‌ای و در تقابل استفاده از ابزارهای قدرت خود علیه همدیگر به سر می‌برند که اتفاقاً دست ایران در شرایط کنونی به مراتب پرتراست.

در حال حاضر مجموعه عوامل و ابزارهای قدرتی که ایران در اختیار دارد چیست؟

بعد از توقیف نفتکش‌های امریکا و رونمایی از دو موشک

انبوهی از اخبار مثبت را ارسال می‌کنند و به دنبال آن در شبکه‌های مجازی این اتفاق پژواک بیشتری می‌گیرد و به طول لحظه اخبار جعلی و فیک ارسال می‌شود تا نخست بازار ارز کاهش قیمت داشته باشد و سپس در شرایطی که در پیک مذاکرات قرار داریم، ناگهان اخبار منفی منتشر می‌کنند تا قیمت دلار، سکه و ارز بالا رود. توقع طرف امریکایی این است که این بی‌ثبات‌سازی بازارهای اقتصادی ما باعث ایجاد فشار روی مذاکره‌کنندگان شود. این یک بازی شناخته شده است که در طول سال‌های گذشته و بویژه دو سال اخیر بسیار از سوی طرف امریکایی مورد استفاده قرار گرفته است.

نقش اروپایی‌ها در این میان چیست؟ چرا به دنبال اهرم فشار علیه ایران هستند؟ با توجه به اینکه در چند وقت اخیر شاهد تبادل زندانیان بین ایران و بلژیک بوده‌ایم، ارتباطی بین این اقدام با شایعات مربوط به توافق موقت وجود دارد؟

اروپایی‌ها با توجه به وضعیتی که در جنگ اوکراین وجود دارد، می‌خواهند زودتر به خواسته‌های خود برسند، لذا به جای اتخاذ مواضع عقلانی می‌خواهند فشار سیاسی را بر ایران افزایش دهند. در مجموع اختلافی بین امریکا و اروپا در خصوص مذاکرات با ایران وجود ندارد. به دلیل مشکلات درونی و بیرونی امریکا و نیز تمایل آنها برای تبادل زندانیان با ایران که موضوعی جدا از برجام است، امریکایی‌ها ملاحظاتی را در نظر گرفته و فعلاً نقش پلیس بد را به اروپایی‌ها واگذار کرده‌اند.

امریکا به دنبال توافق‌نامه‌ای است تا به کمک آن، بازارهای اقتصادی ما را شرطی کند و با بی‌ثباتی در قیمت ارز و دیگر بازارهای زودبازده اقتصادی و ایجاد جو روانی، مذاکره‌کنندگان کشور را تحت فشار قرار دهد. از زمستان سال ۱۴۰۰ با توجه به اینکه طرف امریکایی حاضر نبود یک بخش بسیار کوچک اما فوق‌العاده مهم از تحریم‌ها را بردارد، به دنبال این رفت که مهم‌ترین ابزار فشار و قدرت جمهوری اسلامی در مذاکرات یعنی غنی‌سازی ۶۰ درصد را در چهارچوب یک قرارداد موقت از دست ایران در بیاورد. همچنین درباره توافقاتی که درباره تبادل زندانی‌ها و آزاد شدن بخشی از پول‌های بلوکه شدن ایران در خارج از کشور صورت می‌گیرد، باید گفت که این مسأله جدای از هسته‌ای است و البته امریکایی‌ها می‌خواستند این موضوع را به توافق احتمالی برجام منضم کنند و گرنه